

Financieel
Expertise
Centrum

FEC project TBML-automotive

Toelichting, resultaten,
conclusies en maatregelen

Belangrijkste uitkomsten:

- Cash is niet gebruikelijk in de automotive sector, als er wel veel cash wordt gebruikt is dit reden voor onderzoek naar oa witwassen.
 - De sector heeft al decennialang het imago dat het normaal is dat er veel cash omgaat, maar dit blijkt helemaal niet gebruikelijk. Als er wel veel cash wordt gebruikt is dat reden tot onderzoek.
- Publieke en private partijen werken samen om niet integer gedrag in de financiële sector te bestrijden.
 - De meldplicht voor ongebruikelijke transacties geldt ook voor de automotive sector.
 - Nav dit onderzoek heeft een aantal banken al maatregelen genomen door bijvoorbeeld geen hoge coupures meer te accepteren van deze sector en de cash afstortingslimiet te maximaleren.
 - Ook het wetsvoorstel dat nu bij de Raad van Staten ligt om cash betalingen tot €3000 te maximaleren zal helpen.

Aanleiding

In 2018 en 2019 werd 'opsporing Nederland' geconfronteerd met een opvallend fenomeen. Enorme hoeveelheden cash werden geïntegreerd in een aantal sectoren door de aanschaf van goederen die vervolgens geëxporteerd werden.

Bij het aanschaffen van goederen middels enorme cashbetalingen kan sprake zijn van een nieuwe methode van Trade Based Money Laundering (TBML), die recent door de Financial Action Task Force (FATF)* is beschreven**.

Dit werd ook waargenomen in de automotive sector. Cash betalingen van honderdduizenden euro's vormden geen uitzondering. Navraag bij banken leerde dat cash betalingen als gebruikelijk werden gezien binnen de automotive sector.

*<https://www.fiu-nederland.nl/nl/over-fiu/internationale-samenwerking/fatf>

**<https://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-based-money-laundering-trends-and-developments.html>

Doel

Het FEC PPS project TBML, gericht op de automotive sector, is in maart 2020 gestart. Het project heeft de gebruikelijkheid van cash betalingen in de automotive sector onderzocht en kennis en expertise opgebouwd t.a.v. de cash variant van TBML.

De automotive sector heeft van oudsher het imago cash based te zijn. Was dat wel zo? Wat legitimeert deze business to business cash betalingen? Wat werd gefaciliteerd met de acceptatie van deze honderden miljoenen cash? Gezamenlijk hebben de partijen een deepdive gemaakt in de sector.

In dit FEC PPS project is samengewerkt door: AMLC, FIOD, Belastingdienst, CCV, FIU Nederland, OM (FP), Rabobank, ING Bank, ABN AMRO Bank en de Volksbank.

De aanpak om intensief in te zoomen op de automotive sector is zo gedaan, dat in de toekomst gemakkelijk op een andere sector kan worden ingezoomd ihkv onderzoek naar TBML.

Resultaten en conclusies

- **Cash betalingen in de automotive sector:** Uit analyse van de banken blijkt dat cash betalingen in de automotive sector niet zo gebruikelijk zijn als werd aangenomen.
 - 50-80% van de autohandelaren stort in het geheel geen cash.
 - 10-15% cash is gebruikelijk voor een autohandelaar die wel cash accepteert.
 - Een kleine groep autohandelaren accepteert enorme hoeveelheden cash en genereert hiermee een vertekend beeld.
- **Gebruik 500 eurobiljet:** Ook hebben de banken gekeken naar het gebruik van het 500 eurobiljet. Bij 80% van de autohandelaren waren over de onderzoeksperiode geen stortingen van dit biljet waar te nemen.
- **Validiteit cashgebruik:** Uit ons onderzoek naar de validiteit van argumenten om grote cash betalingen te accepteren bleek dat het merendeel van de argumenten die hiervoor wordt aangedragen niet valide is. Op basis hiervan is gezamenlijk een indicatorenlijst voor malafide verkopers en afnemers opgesteld die gedeeld is binnen de samenwerkende organisaties.

Resultaten en conclusies (vervolg)

- **Het opstarten van een aantal kansrijke opsporingsonderzoeken:** Banken hebben ongebruikelijke transacties gemeld bij FIU-Nederland. Een aantal transacties is door de FIU-NL verdacht verklaard en recent in (strafrechtelijk) onderzoek genomen.
- **Barrièremodel:** In samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een barrièremodel ontwikkeld dat banken kunnen gebruiken om barrières op te werpen voor deze vorm van TBML. De belastingdienst gebruikt het barrièremodel als basis voor een plan van aanpak voor de autohandel 2021-2023.
- **Predictive analysis:** welke verschuivingen zien we in de toekomst? Door de focus op de automotive sector en het wetsvoorstel cash betalingen te maximeren, gaan in de nabije toekomst veranderingen plaatsvinden. Zodoende kan in een vroeg stadium geacteerd worden op de toekomst in plaats van achteraf te handelen.
- **Belang samenwerking:** Geen van de deelnemende partijen had bovenstaande resultaten zelfstandig kunnen bereiken. Publiek-private samenwerking is in dit project van absolute meerwaarde gebleken.

Maatregelen

Alle betrokken partijen bij het onderzoek hebben maatregelen genomen of in voorbereiding om bij te dragen aan het terugdringen van cashbetalingen en het weerbaarder maken van marktpartijen.

➤ Enkele maatregelen die banken hebben getroffen zijn:

- het niet meer accepteren van biljetten met een waarde van 200 en 500 euro;
- Het instellen van een wekelijkse cash stortingslimiet voor autohandelaren;
- Het niet meer bestempelen van de sector als cash intensief;
- Het maken van afspraken met waardetransporteurs om inzicht te krijgen in de gebruikte denominaties;

De maatregelen verschillen per bank en logischerwijs vraagt het implementeren van nieuw beleid tijd.

- Samen met BOVAG wordt bekeken hoe haar leden meer compliant en meer weerbaar kunnen worden gemaakt. Het ultieme doel is de klanten van BOVAG business to business cash vrij te krijgen.
- FIU-Nederland analyseert de gemelde ongebruikelijke transacties, hierbij wordt nu tevens gekeken of sprake is van netwerken nu zij de ongebruikelijke transacties van alle banken kan analyseren en verbanden kan signaleren.
- In recente opsporingsonderzoeken en in recente onderzoeken van Belastingdienst Toezicht bleek dat het aantonen van de ongebruikelijkheid van cash betalingen een enorme uitdaging was. Door de uitkomsten van dit onderzoek is nu bevestigd dat cash betalingen ongebruikelijk zijn. Dit geeft toekomstige onderzoeken de bevestiging waar zij verder mee kunnen.
- Inzetten eerder genoemde barrièremodel. Tevens zijn indicatoren ontwikkeld die zien op malafide autohandelaren of afnemers. Deze indicatoren geven samenwerkende organisaties handvatten in het doen van onderzoek.

Bijlage: Toelichting TBML

Cash wordt door de aankoop van goederen omgezet in goederen. Deze goederen worden geëxporteerd en in land van bestemming verkocht. Door de verkoop probeert de verkoper de zweem van een legitieme transactie te creëren en/of waarde te verplaatsen.

Daarnaast heeft men tevens een sector kunnen vinden waarin witwassen niet alleen geld kost maar ook fiscale inkomsten genereert door BPM- en BTW toepassingen die aan het eind van het traject werden toegepast.

